

ATKRITUMU PRIEKŠAPSTRĀDES CENTRS. Nesen pabeigtajā angārā uzstādītas atkritumu priekšapstrādes iekārtas, kas veic atkritumu mehānisko apstrādi – šķirošanu un smalcināšanu. Patlaban iekārtas strādā testa režīmā, bet no nākamā gada darbosies ar pilnu jaudu

Mūsdienīga un dabai draudzīga atkritumu apsaimniekošana

Pirms 11 gadiem, sanākot kopā Cēsu, Limbažu, Valkas un Valmieras rajona pašvaldībām, nodibināja SIA «Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija» (ZAAO). Projekta mērķis – šajā valsts reģionā izveidot videi draudzīgu un ekonomiski patstāvīgu cieto atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kas atbilstu Latvijas Republikas un Eiropas Savienības likumdošanas prasībām.

1998. gadā Latvijas atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas ieviešanas ietvaros darbu uzsāka projekts 500-, kas paredzēja Latvijā būtiskas pārmaiņas atkritumu apsaimnieko-

šanas jomā. Kā pilotprojekta teritorija tika izvēlēts Ziemeļvidzemes reģions, kurā ietilpst Cēsu, Limbažu, Valkas un Valmieras rajons.

Pilotprojekta mērķis bija

likvidēt Ziemeļvidzemes reģionā esošās legālās un nelegālās 104 izgāztuves, izveidot jaunu un mūsdienīgu cieto sadzīves atkritumu poligonu, kā arī ieviest atkritumu savākšanas – apsaimniekošanas sistēmu, kas aptvertu Cēsu, Limbažu, Valkas un Valmieras rajonu.

Pirmā kārtā

Lai sasniegtu definētos mērķus, 1998. gadā, sadarbojoties Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Dānijas Vides aizsardzības aģentūras

pārstāvim Latvijā a/s *Carl Bro International*, tika apsektas 104 reģistrētās izgāztuves, patvaļīgi ierīkotās atkritumu izmešanas vietas, apzināts tehniskais nodrošinājums. Tālāk sekoja veco izgāztuvju rekultivācija un tika uzsākti vietas meklējumi jauna, videi droša un mūsdienu sanitārajām prasībām atbilstoša atkritumu noglabāšanas poligona būvniecībai Ziemeļvidzemes reģionā, kā arī veica ietekmes uz vidi novērtējumu, organizēja informatīvus seminārus, tikšanās un apspriedes pašvaldībās

NO PUTNA LIDOJUMA.

Ziemeļvidzemes reģiona sadzīves atkritumu poligona *Daibe* plānojums: atkritumu priekšapstrādes centrs (1.), infiltrātu savākšanas baseins (2.), otrreizējo pārstrādājamo materiālu šķirošanas līnija (3.), administrācijas ēka (4.), pirmajā projekta kārtā tapusi atkritumu noglabāšanas šūna (5.) un trešajā projekta kārtā izveidotā atkritumu noglabāšanas šūna (6.)

Otrā kārtā

Poligons *Daibe* sāka darboties 2004. gada 1. decembrī; tā teritorijas kopējā platība ir 12,96 hektāru, bet kopējā platība atkritumu noglabāšanai – aptuveni 12 hektāru. Šīs Eiropas Savienības vides prasībām atbilstošās atkritumu noglabāšanas vietas darbības laiks paredzēts vismaz 28 gadi.

No 2006. gada decembra līdz 2007. gada decembrim tika īstenots mērķis – projekta pirmajā kārtā uzbūvētajam Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona poligonam *Daibe* piegādāta un uzstādīta reversās osmozes infiltrāta attīrīšanas iekārta, kā arī veikta darbinieku apmācība jaunās iekārtas apkalpošanā un uzturēšanā.

- Projekta otrās kārtas kopējās izmaksas: **693 000 EUR.**
- Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansējums: **485 100 EUR jeb 70%.**

Trešā kārtā

Lai varētu izpildīt likumdošanā noteiktās prasības, ZAAO, realizējot Eiropas Savienības (ES) Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu *Ziemeļvidzemes reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekta III kārtā. Poligona «Daibe» infrastruktūras pilnveidošana*, ir izveidojis atkritumu mehāniskās priekšapstrādes centru, iegādājies atkritumu smalcināšanas un šķirošanas iekārtas, kas nodrošinās sadzīves atkritumu šķirošanu un priekšapstrādi pirms atkritumu noglabāšanas, tādējādi samazinot noglabājamo atkritumu apjomu.

Plānots izbūvēt otro atkritumu apglabāšanas šūnu 3,42 hektāru platībā ar ietilpību aptuveni 540 000 m³.

Projekta realizācijai ZAAO ir saņēmis 85% ES Kohēzijas fonda līdzfinansējumu, kā rezultātā nebija nepieciešams papildu finansējums centra izveides investīcijām, tomēr ZAAO jānodrošina atkritumu mehāniskās priekšapstrādescentraeksploatācijas izmaksu segšana. Uzsākot ekspluatēt mehāniskās šķirošanas priekšapstrādes iekārtas, apglabājamo atkritumu daudzums tiks samazināts vismaz par 20%

NODERĪGI!

Par poligonu

- Poligona teritorijas kopējā platība – **17 ha.**
- Kopējā platība atkritumu noglabāšanai: ~ **12 ha.**
- Paredzētais darbības laiks: vismaz **28 gadi.**
- Atkritumu noglabāšanu veiks **4 sektoros.**
- Krātuves pirmais sektors aizņem **3,48 ha.**
- Krātuves otrais sektors aizņem **3,42 ha.**
- Pirmās krātuves ietilpība – **385 000 m³.**
- Plānotais darbības laiks – **7 gadi.**
- Pirmās atkritumu krātuves piepildījums – **85%.**

un atkritumu apglabāšanas šūna kalpos ilgāk.

Projekta norise rit sekmīgi. Finansējuma saņēmēji ir gandarīti par to, ka pirmie uzsākuši atkritumu priekšapstrādi pirms to noglabāšanas un ir izpildījuši šobrīd esošās likumdošanā noteiktās prasības, tāpēc lielākas investīcijas poligona attīstībā netiek plānotas vismaz tuvākajiem pieciem gadiem, ja vien nebūs izmaiņas vai jaunas prasības likumdošanā.

- Īstenošanas laiks: **17.09.2009. – 16.09.2013.**
- Projekta trešās kārtas kopējās izmaksas: **3 147 145,68 LVL.**
- Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansējums – **2 203 078,41 LVL jeb 85%.**
- ZAAO līdzfinansējums – **388 778,54 LVL jeb 15%.**

Pagājušā gada vasarā SIA *Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija* sāka izbūvēt pirmo pazemes atkritumu savākšanas konteineru laukumu daudzdzīvokļu māju kvartālās Valmierā, bet iepriekš tas jau tika izdarīts arī Cēsīs un Limbažos (kopumā ir uzstādīti 32 pazemes konteineri). ZAAO bija pirmais atkritumu apsaimniekotājs valstī, kas eksperimenta kārtā ieviesa šo Latvijai inovatīvo atkritumu savākšanas konteineru sistēmu.

Iedzīvotājiem Ziemeļvidzemes reģionā ir izvietoti un pieejami EKO laukumi un EKO

Ziemeļvidzemes reģiona raksturojums

- Šo reģionu veido 21 novads un republikas nozīmes pilsēta Valmiera.
- Kopējais pašvaldību skaits – **22.**
- Teritorija – **10 411 km².**
- Lauku teritorija aizņem 98,7% reģiona platības.
- Pilsētu teritorija (14 pilsētas) aizņem 1,3% reģiona platības.
- Iedzīvotāju skaits – **186 tūkstoši** (laukos – 103 000, pilsētās – 83 000).

punkti ērtākai atkritumu šķirošanai. [EKO laukums ir norobežota teritorija ar noteiktu darba laiku, kurā strādā darbinieks, kas iedzīvotājus informē par atkritumu šķirošanu un pieņemamiem atkritumu veidiem. EKO punkts – konteineru pāris, kur viensdomātsiepakoju maizešanai (papīrs, kartons, plastmasa, sadzīves metāls), otrs – stikla izmešanai (pudeles, burkas u.c.).] Kā jaunumu ZAAO sava reģiona iedzīvotājiem ērtākai atkritumu šķirošanai piedāvā EKO somas. Iegādājoties to, iedzīvotāji tajā var uzkrāt norādīto atkritumu veidus. EKO somu iztukšošanu ZAAO veic bez maksas.

Pašvaldību dibinātā komercsabiedrība SIA *Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija* jau 11 gadus pašvaldības uzdevumā sniedz kvalitatīvus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus Ziemeļvidzemes reģionā. Uzņēmums veido uz ilgtspējīgu attīstību balstītu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kas nozīmē ne tikai apkārtējai videi un cilvēkiem drošu atkritumu savākšanu un noglabāšanu, bet arī atkritumu šķirošanu, pārstrādi un dabas resursu taupīšanu. ■

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

